

VILÁG OSS SÁ G

Kolozsvár
1946 január 20

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Vasárnap
III. évfolyam, 16. szám

Belpolitikai helyzetkép

A moszkvai külügyminiszteri értekezlet eredményét érintő határozatoknak végrehajtása kedvező és megnyugtató hatással volt Románia belpolitikai életére, külpolitikai kapcsolataira, nemzetközi helyzetére és egyetemesen a romániai magyarság további sorsára is.

Belpolitikai vonatkozásban megnyugtatólag hatott, hogy a kormány kiegészítését hosszabb tárgyalások után sikerült megvalósítani és az irányítás, a vezetés nehéz és felelősségteljes szerepe a Groza-kormány biztos kezében maradt. A demokratikus, haladás szellemű politikai pártok összességét képviselő Groza-kormány maradt a belpolitikai élet tengelye, semmiféle személyi változtatás, a miniszteri tárcák kicserélésével járó újítás zavartat nem következtek az ország belpolitikai életében. A történelmi pártok két képviselőjének, a liberális párti Komnecanu Mihailinak és a nemzeti parasztpártot képviselő Hatleganu Emilnek a kormányba való bevonása távított sem jelent a Groza-kormány eddig követett demokratikus, haladás szellemű irányvonalának, politikai hitvallásának megváltoztatását. Ez a hitvallás csorbitatlanul továbbra is az ország gyorsított gazdasági újjáépítését, a dolgozó tömegek részére — függetlenül osztályhelyzetüktől és társadalmi tagozódásuktól — a becsületesen elvégzett munkával megérdemelt jobb megélhetési feltételek biztosítását, a fasizmus és reakció, valamint a háborús uszítás mérgeivel megmérgezett lelkek megtisztítását és az építő munkába való bekapcsolást, a Romániában egyittélő, különböző nemzetiségű és vallású népek egymást megbecsülő, surlódásmentes és az egyenjogúság alapelvén megszilárduló békés együttélésének biztosítását célozza.

Altájas megnyugvást keltett a kormány kiegészítése annál is inkább, mert Bulgáriában a moszkvai határozatok gyakorlati végrehajtása még mindig nem volt keresztívíthető. És ha merültek is fel a Groza-kormány kiegészítésével, kiszélesítésével kapcsolatos elvi ellentétek Groza miniszterelnök és a nemzeti parasztpárt vezetője, Maniu Gyula között, és ha Hatleganu Emil ki is jelentette az első minisztertanácsban, hogy a kormányban csak a moszkvai határozatok végrehajtásánál működik közre, egyébként pedig a kormányzati intézkedésekért nem vállal felelősséget, a kormányelnök kioktató fejtárgyalásai és a részéről felmutatott döntő bizonyítékok alapján sikerült az utonnan bevont államminiszterekkel az együttműködést biztosítani.

Örvendős következménye a moszkvai határozatok megvalósításának, hogy a kormány helyreállította kapcsolatát az alkotmányos fényezővel. Románia uralkodója visszatért Bukarestbe, megkezdte a felelős miniszterekkel a munkaközvetítések és szerkeszti a minisztertanács határozatokat alakjában életbe léptetett rendelet-törvényeket, amelyek közül a romániai magyarság részére különösen örömdélően és megnyugtatólag hathat, hogy a király még e héten szerkeszti a nemzetiségi törvény végrehajtási utasítását is.

A szólás szabadság, a korlátozás nélküli alkotó politikai tevékenység lehetősége biztosítja az összes, jószándékú politikai pártok szabad tevékenységét az elkövetkezendő választásokkal kapcsolatban. A román Hazafelépítési Szövetségének kezdeményezésére megalakulhatott a Nemzeti Demokrata Párt, amely a román érdeklődését kívánja tagjainak sorába tömöríteni és a közép- és baloldali pártoknak vállalja magát. Ez az új politikai alakulat az ország és a társadalmi osztályoknak a haladó szemléletű történelmi áttekintését, az elmozdított demokráciájukat őrzi ki feladatokat, melyek a létező rendszerek hatása alatt nem tudtak elhelyezkedni eddig a többi demokratikus alapelveket valló politikai pártokban.

A moszkvai határozatok Romániára vonatkozó pontjainak végrehajtása természetesen közvetlen hatással a közel kétfeladati erdélyi magyarság körében is. A Magyar Népi Szövetség Kolozsvárt megrendezett elnöki tanácsulása, Kurkó Gyárfás elnök ismeretes körülmények, az erdélyi magyar intézmények, a gazdaságilag leromlott Magyarországra érkező népnek támogatására léte-

Groza levélben hívta meg Tildy Zoltán magyar miniszterelnököt Bukarestbe

TILDY

GROZA

A megbeszélés eredményeképpen hivatalos meghívást küldenek a magyar kormány több tagja számára. Groza miniszterelnök külön meghívó levelet intézett Tildy Zoltán magyar miniszterelnökhöz. A román kormány különvonalat bocsajt a magyar miniszterek és művészek rendelkezésére.

KOLOZSVÁR, január 18. A Világosság elsőnek jelentette, hogy a jövő hónapban tartandó bukaresti román-magyar filmnapokra a román kormány meghívja Tildy Zoltán magyar miniszterelnököt és kormánya több tagját. Most a román távirati iroda, a Rador a következőkben számol be a nagyjelentőségű meghívásról:

BUKAREST, január 18. Eftimiu Victor elnökletével N. D. Cocea, a romániai színházak vezérigazgatója, valamint a romániai és magyarországi filmélet képviselőinek és a propagandaügyi minisztérium kiküldötteinek részvételével Bukarestben értekezletet tartottak.

Szőcs István magyar filmrendező és mások felszólalása után elhatározták, hogy Bukaresiben és a nagyobb vidéki városokban megrendezik a román-magyar filmek napját és megteremtik Románia és Magyarország filmélete együttműködésének alapjait.

A román-magyar filmnapok szervezőbizottsága csütörtökön kihallgatáson jelent meg Groza Péter dr. miniszterelnökkel.

A maláj szabadságharcosok kormánya az Egyesült Nemzetek szervezetéhez fordult segítségért

LONDON, január 18. A New-York Times értesülése szerint a Jáva szigetén szabadságharcot vivő maláj köztársasági kormány, mely a hollandokkal való tárgyalásra hajlandónak mutatkozott, hiába várta van Mook holland fő kormányzó megerkezését és a tárgyalások megkezdését. Ezért a maláj nép független kormánya az Egyesült Nemzetekhez fordult és kérte a maláj kérdés felülvizsgálását. Egyébként Jáva szigetén újabb összeütközésekre került sor az angol csapatok és a bennszülöttek között. Ugyanakkor a holland képviselőház is foglalkozott a kérdéssel és határozati javaslatot fogadott el. Ebben felszólította a kormányt, hogy küldjön parlamenti vegyes bizottságot Holland-Indiába, amennyiben nem

állnak rendelkezésére olyan értesülések, melyek birtokában függetlenül tudná megítélni van Mook kormányzó tevékenységét és a bennszülöttekkel folytatott tárgyalásait.

Ugyancsak az Egyesült Nemzetek szervezetéhez fordult a szíriai és libanoni kormány is és Spaakhoz, a közgyűlés elnökéhez intézett táviratukban kérték, hogy az angol-francia-levanti egyezmény ratifikálását, melyet Szíria és Libanon kérdésével kapcsolatban kötöttek, akadályozza meg.

Ma, szombaton ez a kérdés kerül az Egyesült Nemzetek közgyűlése elé. Először a francia küldöttség terjeszti elő állásfoglalását s utána felszólalnak a szíriai és libanoni küldöttségek vezetői is.

mondott szavát, melyek szerint az Egyesült Nemzetek munkája nem lehet hatékony csak akkor, ha a háború terhét elsősorban magukra vállalt hatalmak egyöntetűen és teljes egyetértésben járnak el.

A szervezet csak akkor működhet eredményesen — mondotta Gromiko —, ha egészen más módszereket alkalmaz, mint a Népszövetség. Ennek módszeréhez való visszatérés csak árthat.

A mandátumterületek sorsával kapcsolatban a nagykövetség rámutatott arra, hogy a javasolt gondokészlet rendszerénél gyorsabban való alkalmazása nagy előny volna.

Befejezésül Gromiko hangoztatta, hogy a szovjet küldöttség minden lehető el fog követni, hogy az új szervezet sikerét biztosítsa.

A biztonsági tanács ülése

Az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsa, mely csütörtökön délután alakult meg — mint jelentették — Norman Mackin ausztrál tengerészeti minisztert, az ausztráliai delegáció vezetőjét választotta elnökvé. A miniszter megnyitó beszéde után Byrnes amerikai külügyminiszter emelkedett szószékre és kifejtette, hogy a tagok mivel járhatnak hozzá a vállalt kötelezettségükhöz.

Kína kiküldötte is örömmel köszöntötte az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsának megalakulását, majd Gromiko, a tanács szovjet tagja annak a reménynek adott kifejezést, hogy a világbiztonsági tanács meg tudja oldani történelmi feladatát és a német és japán imperializmus letörése után megteremt a tartós békét. Gromiko után Vincent Auried francia kiküldött és Vincent angol külügyminiszter szavalt fel.

Folytatják a magyar-csehszlovák tárgyalásokat

BUDAPEST, január 18. (Rádió) Gyöngyösi János magyar külügyminiszter bejelentette, hogy a legutóbb megtartott minisztertanácsban elhatározták a megszakított magyar-csehszlovák tárgyalások rövid időn belüli újrafelvételét.

Kardely jugoszláv és Masaryk csehszlovák kiküldött felszólalása

A közgyűlés egyébként pénteken tovább folytatta az előkészítő bizottság jelentésének vitáját. Ez alkalommal felszólalt Jan Masaryk, csehszlovák külügyminiszter és Kardely jugoszláv miniszterelnök helyettes is.

A csehszlovák külügyminiszter kérte, hogy a fegyverkezések ellenőrzését vezessék be s ellenőrizzék a legutóbbi pusztító hatású találmányokat is. Közölte, hogy Joachimsztalban gazdag urániumtelepek vannak, de a világ pusztítására egyetlen gramot sem fognak azokból felhasználni. Indítványozta, hogy minden államban az Egyesült Nemzetek állandó ellenőrző bizottsága vizsgálja felül a hozandó határozatok betartását.

Miután elítélő szavakkal beszélt az antiszemizmusról, Masaryk így fejezte be beszédét: Amire a világnak szüksége van: az béke, ismét béke és semmi más, mint béke!

Kardely jugoszláv miniszterelnök helyettes rámutatott arra, hogy bizonyára fel fognak merülni surlódások és nehézségek, éppen ezért alapvető tényező a tárgyalások szellem és a realitások szemeltartása.

Nem szabad abban a feltételekben élnünk — mondotta —, hogy maga az Egyesült Nemzetek létezésének lényeg olyan varázslatos erővel jelent, amely elűzi mind a véleménykülönbséget.

A szovjet küldöttség minden lehetőt elkövet, hogy az Egyesült Nemzetek sikerét biztosítsa

— mondotta Gromiko

A jugoszláv delegátus után Gromiko washingtoni szovjet nagykövét, a szovjet delegáció vezetője ismertette kormánya nézetét.

— A szovjet kormány megelégedéssel veszi tudomásul a biztonsági tanács feláll-

tását — mondotta — és az atomenergia ellenőrző bizottságának megalakítására vonatkozó tervet abban a reményben, hogy ez a bizottság és a tanácsban kifejezésre jutott irányelvek fogják vezérelni.

Ezután idézte Szólin 1944 november 6-án

politikai élet nyugvópontja jutása megkönyvált részére a magyar gazdasági és kulturális érdekek határozottabb, az eddigre elért eredményesebb felelősségét. A Magyar Népi Szövetség Kolozsvárt megtartott elnöki tanácsulása, Kurkó Gyárfás elnök ismeretes körülmények, az erdélyi magyar intézmények, a gazdaságilag leromlott Magyarországra érkező népnek támogatására léte-

zett Magyar Segélyező Bizottság megszervezése és munkájának Szabó Béni irányításával való megkezdése, a Szász Pál, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület volt elnökével folytatott tárgyalások mind azt bizonyítják, hogy a romániai magyarság egységes arcvonalra megszilárdul és eredményeket hoz jövővel bízott. A Magyar Népi Szövetség különböző népek és városok ta-

gozatának kiszélesítése, az építőmunkába új személyiségek bekapcsolása azt a jogos reményt kelti, hogy a romániai belpolitikai élet tisztulása után kezdődik a romániai magyarság eddig még megoldatlan jogos követeléseinek teljesítése és ezzel az általános jobb korszak bekövetkezése — az ország és az együttélő népek javára.

